

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A TIMOTEO

Pablo escribe a Timoteo

¹ Nutscö e Pablo rí pen'c'e ne carta. O juancügö e Cristo Jesús rá cjangö apóstole rá zopjü yo nte. O mandazü Mizhocjimi 'ñe e Jesucristo c'ín Jmugöji rá zopcjöji a cjanu. Mizhocjimi o ndäjä e Jesucristo o ã 'ñevgueji libre, nguec'ua rí pãrãgöji rá salvagöji. ² Nu'tsc'e Timoteo rí pen'c'e ne carta. Rí cja'c'ö nza cja 'ma ri ngue ín ch'itsc'ö. Na ngueje 'ma ró zo'c'ö, xo ì 'ñench'e in mü'bü e Jesucristo. Rí ötcö Mizhocjimi c'ín Tataji ra nuc'ü na jo, 'ñe ra juen'tsc'e, ngue c'ua ra mäjä in mü'bügue, dya pje rí mbeñe. Je xo rgá ötcö a cjanu e Jesucristo c'ín Jmugöji.

Advertencia contra enseñanzas falsas

³⁻⁴ Mizhocjimi ne'e c'ü rá ench'e ín mü'büji e Jesucristo. Pero cãrã a Efeso c'o nan'ño ga jizhi. Mamaji ja ma cja c'o ín mboxatitagöji, pero xe jü's'üji jña c'o dya t'opjü cja o jña Mizhocjimi. Nguec'ua c'o nte c'o ärä c'ü mama c'o xöpüte, me söji o jña pje ne ra mama c'o jña, y dya sö ra mbãrãji na jo Mizhocjimi. Y dya ench'e o mü'büji e Jesucristo. Nguec'ua 'ma ró magö a Macedonia, ró xi'tsc'ö ì tsejme a Efeso. Ró xi'tsc'ö rvi zopjü yo nan'ño ga xöpüte, rvi xipjiji c'ü dya cja ro xöpüji a cjanu yo nte, 'ñe dya cja ro mbezheji c'o me mamaji. Y rí xi'tsc'ö dya na yeje, rí zopcjeji c'ü dya cja ra xöpüji a cjanu.

⁵ Ni jyodü rá unü ín mü'büji rá cjaji c'o na jo, 'ñe rá creoji Mizhocjimi co texe ín mü'büji. 'Ma ga cjanu, ra sö rá s'iyaji yo nín minteji, 'ñe rá ne'ejí Mizhocjimi. ⁶ Pero bübü c'o dya ne o mü'bü ra tsja c'o na jo. Dya ätäji na jo Mizhocjimi. Nguec'ua ya xögüji cja c'e 'ñiji c'ü na jo, me mamaji jña c'o

dya pje ni muvi. ⁷ Ne anguezeji ra xöpüji yo nte ja ga cja c'ü o ley Mizhocjimi; me xipjiji: “Je ga cjava ne ley”, embeji. Pero dya pãrã c'o xöpüte ja ga cja c'e ley, ni xo pãrãji c'o jña c'o mamaji.

⁸ Bueno, rí pãrãgöji c'ü me na jo c'ü o ley Mizhocjimi. Pero ni jyodü rá unüji na jo nguenda pje vi ch'acöji c'ü. ⁹ C'ü vi ch'acöji c'ü o ley Mizhocjimi, dya ngue para c'o ätä Mizhocjimi c'o cja na jo; ngue para c'o dya ne ra dyärã, ngue c'ua ra unüji nguenda c'ü na s'o cjaji. C'ü o ley Mizhocjimi ngue para c'o dya ätä Mizhocjimi c'o cja na s'o. Xo ngue para c'o dya sũ Mizhocjimi c'o me yönbü o jña'a. C'ü vi ch'acöji c'ü o ley Mizhocjimi, xo ngue para c'o pãrã nu tata 'ñe nu nana, xo 'ñe c'o pö't'üte. ¹⁰ Xo 'ñe c'o tsãjã o ndixũ, 'ñe c'o ndixũ c'o tsãjã o bëzo. Xo 'ñe c'o dya be chjüntü c'o cja na s'o. C'ü vi ch'acöji c'ü o ley Mizhocjimi, xo ngue para c'o obütsjëvi nín mibëzovi, 'ñe c'o pönü nu minteji para ra tsjapüji o mbëpjiji, 'ñe c'o mbëchjine, 'ñe c'o nãdã Mizhocjimi y mamaji c'o dya cjuana. Xo ngue para c'o pje nde cja, c'o dya ätä o jña Mizhocjimi c'ü me na jo. ¹¹ Mizhocjimi o juancügö rá zopjü yo nte rá xipjiji ja ga cja angueze me na nojo 'ñe me na jo.

Gratitud por la misericordia de Dios

¹² E Cristo Jesús c'ín Jmugöji, ngue c'ü o dyacö ja rgá zopjü a cjanu yo nte. Nuc'ü, rí unügö 'na pöjö na ngueje mi pãrã angueze c'ü ro ätcö, nguec'ua va juancü rí pëpigö c'ü. ¹³ O juancü zö na s'o mi cjagö 'ma ot'ü. Mi sadügö e Jesucristo. Y mi cjavü ra sofre c'o ätpä o jña c'ü; mi cjavcö ma nozgö, dya mi juentsegö anguezeji. Pero o juentsque e Jesucristo, na ngue dya be mi ench'e ín mü'bügö c'ü, dya mi pãrãgö pje pjëzhi angueze. Nguec'ua mi pëzhgö ma jo c'o mi cjagö. ¹⁴ O nugü na jo Mizhocjimi o perdonozü

texe c'o na s'o. Nguec'ua rí ench'e ín mü'bü e Cristo Jesús nguec'ua rí s'iyagö dya yo nte.

¹⁵ Bübü 'na jña c'ü na cjuana c'ü ni jyodü ra creo yo nte. Je ga cjava ne jña: “O ëjë e Cristo Jesús cja ne xoñijöümü, o ëjë para o ë jocüzü ín mü'büji nutscöji rí cjaji c'o na s'o.” Texe cja yo nte, nutscö xenda ma s'ozgö. ¹⁶ Zö me ma s'o mi c jagö, pero e Jesucristo o mezhe va mbësquigö paciencia o juentscö a cjanu, ngue c'ua c'o cjë c'o ra ëjë, ra unü ngüenda yo nte c'ü me pë's'i paciencia e Cristo ga juentseji. Nguec'ua ra 'ñench'e o mü'büji c'ü, ra ch'unü c'ü rguí bübütjoji. ¹⁷ Mizhocjimi nunca ra nguarü rgá manda. Zö ya rguí nguins'i ne xoñijöümü, pero Mizhocjimi ra bübütjo para siempre. Dya sö rá jandagöji. Dya cjó bübü c'ü ri pãrã nza cja angueze; ojtjo xe 'na Mizhocjimi. Nguec'ua ni jyodü rá sügöji c'ü, y rá mamaji c'ü me na nojo. Nunca rá jëziji rga ma't'üji. Amén.

¹⁸ Nu'tsc'e Timoteo ín ch'itsc'ö, 'ma dya be mi pëpque Mizhocjimi, bübü o cjuarma c'o o pãtpã Mizhocjimi va mamaji c'ü rí pëpque na jo c'ü. Nguec'ua rí xi'tsc'ö dya, rí pëpcje na jo cja Mizhocjimi, ja c'o nzi ga tsja na jo o chü 'na tropa ga mbëpi c'ü nu gobierno. ¹⁹ I 'ñench'e ín mü'bü e Jesucristo; dya rí jyëzi. Y rí tsja c'o in pãrãgue c'o na jo. Bübü c'o mi pãrã pje pjëzhi c'o na jo, pero go ne go tsjaji c'o na s'o. Nguec'ua o s'odü o mü'büji, dya cja ejmeji e Jesucristo. ²⁰ Nza cja e Himeneo 'ñe e Alejandro. Ró xipji c'o cjuarma o pjongüji anguezevi cja c'o cjuarma. Ngue c'ua ra sö e Satanás c'ü dya jo ra tsjapü ra sufrevi. Xa'ma ra nzhogü o mü'büvi, dya cja ra tsjavi c'o na s'o. Na ngue 'ma cjó c'o ra tsja a cjanu, nu'ma, cja c'ü na s'o, chjëntjui c'ü ro zadü Mizhocjimi.

2

Instrucciones sobre la oración

¹ Nu'tsc'e Timoteo, rá xi'tsc'ö c'ü xenda ni jyodü rí xipcje texe yo cjuarma. Ni jyodü ra chëzhiji a jmi Mizhocjimi ra dyötüji 'ma cjó c'o pje ni jyodü. Y ra unüji 'na pöjö. 'Ma rí dyötüji Mizhocjimi, dyötpüji texe yo nte. ² Rí dyötpüji Mizhocjimi yo gobierno 'ñe texe yo pjëzhi na nojo, ngue c'ua rá mimiji na jo, rá cãrãji paz. Y ngue c'ua rá sÿji Mizhocjimi, 'ñe rá mimiji na jo cja yo nte. ³ Mizhocjimi ne ra salvazüji rí nteji ra jocüzü ín mü'büji. Nguéc'ua 'ma rá ötpöji texe yo nte, na jo 'ma, y ra mäjä 'ma angueze. ⁴ Na ngue ne'e angueze ra jogü o mü'bü texe yo nte, ra mbärãji c'ü na cjuana. ⁵ Na ngue 'natjo Mizhocjimi. Xo 'natjo c'ü ñacöji cja jmi Mizhocjimi; ngueje e Jesucristo. Nuc'ü, Mizhocjimi c'ü, pero xo nte. ⁶ Nuc'ü, o ne o pätcöji va ndü va ngötcüji c'o na s'o. O 'ñe ndü e Jesús 'ma o zädä c'o pa c'o vi mama Mizhocjimi. Nguéc'ua rá unüji ngüenda c'ü ne Mizhocjimi ra 'ñevgueji libre rí texeji. ⁷ Mizhocjimi o juancü rá cjägö apóstole rá zopjü yo nte rá xipjiji ja ga s'iyazüji c'ü. Pätcö ín mü'bü e Cristo c'ü dya bëchjine yo rí mangö c'ü o juancü Mizhocjimi; na cjuana. O juancü rá xöpü yo dya menzumü a Israel, ngue c'ua ra mbärãji c'ü na cjuana, ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo.

⁸ Rí xi'tsc'ö, texe c'ua ja jmurü yo cjuarma, ni jyodü yo bëzo ra dyötüji Mizhocjimi. 'Ma neji c'ü ra tsja Mizhocjimi ra dyätãji, ni jyodü ra tsjaji c'o na jo. 'Ma nzhãnt'ã na ötüji Mizhocjimi, ri 'natjo o pjeñeji, dya cjó ra sjëya na ngue c'ü vi tsja na s'o 'na nu cjuarmaji. ⁹ Yo hermana, rí xipjiji c'ü dya ra jyodüji c'ü rguí jñetse rrü zöji cja yo nte. Bübü o ndixü c'o je'e o bitu c'o dya ni jyodü ra jye'eji. Cjapüji me rrü zö o ñi'iji. Me teveji o tjeve de oro 'ñe de plata. Je'eji o bitu c'o me na mizhi ngue c'ua ra mama yo nte me na zöji. ¹⁰ C'ü rguí jñetse na zö yo hermana, ngueje c'ü ra pjösteji cja yo nte. Ngue c'ü ni jyodü ra tsja yo ndixü yo sÿ

Mizhocjimi. ¹¹ 'Ma jmurü yo cjuarma, ni jyodü yo ndixü ra dyäräji na jo 'ma cjó c'o ra zopjüji, dya ra ndünrüji. ¹² Dya rí jëzigö yo ndixü ra xöpüji yo cjuarma, ni xo ra mandaji cja yo bëzo. C'ü ra tsjaji, ra dyäräji, dya pje ra ndünrüji. ¹³ Na ngueje ot'ü o dyät'ä Mizhocjimi c'e bëzo c'ü mi ngue e Adán. Cjanu o dyät'ä c'e ndixü c'ü mi ngue e Eva. ¹⁴ Y 'ma o tsja na s'o e Adán 'ñe e Eva c'ü dya dyätävi Mizhocjimi, dya ngue e Adán c'ü o dyonpüji. C'ü o creo c'ü o mama e Satanás c'ü dya jo, ngueje e Eva. Ngue e Eva c'ü ot'ü o tsja na s'o. ¹⁵ Nguec'ua yo ndixü, söji na ü 'ma mus'üji o t'i. Pero ra salvaji nu 'ma ra dyätpäji o jña e Jesucristo. Xo ni jyodü ra s'iyaji yo nín minteji, 'ñe ra tsjaji na jo y ra nguijñiji na jo o pjeñeji.

3

Cómo deben ser los obispos

¹ Na cjuana ne jña'a nu: Na jo, 'ma cjó c'o ne ra tsja pastor cja yo cjuarma. Ngueje 'na bëpji c'ü na jo. ² Para ra tsja pastor 'na cjuarma, ni jyodü ra mimi na jo, ngue c'ua dya cjó sö pje ra xipji. Y nguextjo nu su ra dyojui, dya ra 'ñeje c'ü 'na lado. Ra nguijñi na jo o pjeñe. Y ra mimi na jo cja yo nte. C'ü ra tsja pastor, xo ni jyodü ra unü sjëtsi ra oxü c'o nan'ño menzumü. Xo ni jyodü ra jíchi na jo yo nte. ³ Xo ni jyodü c'ü dya ra t'í. Dya xo ra jyodü o chü. Dya xo ra jyodü ja rgá jñü na puncjü o merio. Y 'ma cjó pje ra xipji, ra mbè's'i paciencia, dya ra ndünrü. Dya cjó me ra zövi o jña. Dya xo ra ne'e o merio. ⁴ Ni jyodü ra tsja c'e pastor ra zopjü na jo c'o ri cārã o ngumü. Ngue c'ua c'o o t'i ra respetaoji ra dyätäji. ⁵ 'Ma dya pãrã 'na bëzo ra manda na jo c'o o t'i, ¿ja rgá sö ra mbörü yo o t'i Mizhocjimi? ⁶ Dya sö ra tsja pastor 'na bëzo nu 'ma cja ni creo. 'Ma jiyö, 'na ra tsjapü na nojo. Nguec'ua Mizhocjimi ra jñünpü ngüenda ra sufre ja c'o nzi va jñünpü ngüenda

e Satanás c'ü dya jo, na ngue xo tsjapü na nojo c'ü. ⁷ C'ü ra tsja pastor, xo ni jyodü ra mimi na jo, ngue c'ua yo nte yo dya ejme e Jesucristo ra mamaji: “Me na jonte nu”, ra 'ñeñeji. 'Ma jiyö, ra mamaji c'ü dya jo cja c'ü. Je ga cjanu ga ne e Satanás c'ü dya jo c'ü rá bēzhgö ín tseji cja yo nte.

Cómo deben ser los diáconos

⁸ Je xo rga cjanu yo diácono. Ni jyodü ra mimiji na jo, ngue c'ua yo nte ra respetaoji. C'ü ra mamaji, ra mamaji c'ü na cjuana. Dya ra tĩ'iji. Dya xo ra jyodü ja rgá jñüji na puncjü o merio. ⁹ Ya ch'acöji rá pãrãji dya yo jña yo dya cjó mi pãrã mi jinguã. C'ü ra tsja diácono ni jyodü ra sido ra creo yo jña yo. Pero dya nguextjo ra creo; xo ni jyodü ra tsja c'o na jo. ¹⁰ Ot'ü ra mama texe yo cjuarma cjo na jo ra tsja diácono c'e cjuarma o jiyö. Nuc'ua 'ma dya pje töt'p'üji c'o na s'o, na jo ra tsja diácono 'ma c'ü. ¹¹ Je xo rga cjatjonu c'o ndixü c'o ra tsja mböste. Ni jyodü ra mimiji na jo, ngue c'ua yo nte ra respetaoji. Ni jyodü dya ra xos'üji o bëchjine. Ra nguijñiji na jo o pjeñeji. Ra tsjaji na cjuana texe c'o cjaji. ¹² Yo diácono, nguextjo nu suji ra dyojui, dya ra 'ñejeji c'ü 'na lado. Ni jyodü ra zopjüji na jo c'o o t'iji, 'ñe cjó c'o xe bübü o ngumüji, ngue c'ua ra ngãrãji na jo. ¹³ Nu c'o ra tsja na jo diácono, me ra nãdãtjaji cja yo nte c'ü cjaji na jo. Nguec'ua ra sö na jo c'o diácono ra zopjüji yo nte, ra xipjiji ra 'ñejmeji e Jesucristo.

El secreto de nuestra religión

¹⁴ Rí pëtsagö c'ü dya ra mezhe rá ëgö rá 'ñe nuc'ü. Pero nujyo, rí xi'tsc'ö cja ne carta yo. ¹⁵ Na ngue 'na ra metse. Rí xi'ts'i yo, ngue c'ua rí pãrãgue ja rgá mimi yo o t'i Mizhocjimi. Yo o t'i, ngue o templo angueze, na ngue angueze bübü cja o mü'büji. Ni jyodü c'o o t'i Mizhocjimi ra zopjüji yo nte ra xipjiji c'o jña c'o na cjuana. Y ra sido ra tsjaji ja c'o nzi ga mama c'o jña c'o. ¹⁶ C'o jña c'o na cjuana

c' o rí creogöji, dya mi pãrãji mi jinguã c' o. Y rí mangöji me na zö:

E Jesucristo ngue Mizhocjimi, pero o 'ñe jmus'ü nza cjazgöji rí nteji.

Q Espíritu Mizhocjimi o tsjapü o jñetse e Jesucristo c'ü ixi ngue o T'i Mizhocjimi.

C' o anxe, me co jñandaji e Jesucristo.

C' o dya menzumü a Israel, sjipjiji ja ga cja e Jesucristo. Nguец'ua texe cja ne xoñijömü, ench'e o mü'büji c'ü.

O s'idiy a jens'e e Jesucristo nu ja me na nojo c'ü, 'ñe me na zö.

4

Los que se apartarán de la fe

¹ Mama o Espíritu Mizhocjimi ja rga cja c' o cjë 'ma ya ra nguins'i ne xoñijömü. Ra bübü o xöpüte c' o ra 'ñünbü o mü'bü e Satanás c'ü dya jo 'ñe c' o demonio, me ra dyonpüji yo nte rgá xöpüji. Nguец'ua bübü c' o ra creo c' o ri mama c' o xöpüte, ra jyéziji c' o jña c' o ya dyacöji Mizhocjimi. ² C' o xöpüte ra tsjapüji me rrã joji, pero ri bëchjine c' o ri mamaji. Me ri cjaji c' o na s' o, pero dya cja ri söji cjo na s' o c' o ri cjaji. ³ C' o xöpüte ra xipjiji c' o nte c' ü dya ra sö ra chjüntüji. Y ra xipjiji c' ü bübü o jñönü c' ü dya jo ra ziji. Maco yo jñönü, nguetsjë Mizhocjimi dacöji yo, nguec'ua nutscöji rí nteji rá unüji 'na pöjö Mizhocjimi, cja rrü sigöji. Nutscöji rí ejmeji e Jesucristo y rí pãrãgöji dya c'ü na cjuana, xo sö rá siji c' o pje nde ma jñönü. ⁴ Na ngueje na jo texe yo o dyät'ã Mizhocjimi. Nguец'ua rá siji texe o jñönü. Pero ot'ü rá unüji 'na pöjö Mizhocjimi cja rrü siji. ⁵ O mama Mizhocjimi na jo rá sigöji c' o pje nde ma jñönü. Nguец'ua 'ma rá unüji 'na pöjö, ra intsjimi 'ma Mizhocjimi c' e jñönü ngue c' ua ra jogü rá siji.

Un buen siervo de Jesucristo

⁶ Yo jña yo rí xi'tsc'ö, rí xipcje yo cjuarma. Xo 'ñetsc'e ni jyodü rí xörü c'o jña c'o rí creoji, y rí tsjijñi c'o. O jí'tsc'ejí c'o na jo; ni jyodü rí sidogue c'o. 'Ma rí tsjague a cjanu, na jo 'na mbëpjitsc'e cja e Jesucristo. ⁷ Dya rí tsjapü ngüenda c'o jña c'o mama c'o na s'o ga xöpüte. C'o pezhe c'o, dya pjöxcöji rá ätäji Mizhocjimi, na ngueje dya ni muvi c'o. Nu'tsc'e rí xötpü rí dyätä Mizhocjimi. ⁸ 'Ma rá xötpü rá cjaji jercicio, rguí muvi para ín cuerpoji, pero ts'inguilëtjo. Pero 'ma rá xötpü rá ätäji Mizhocjimi, me rguí muvi na puncjü 'ma. Na ngueje ya mama Mizhocjimi, 'ma cjó c'o ra dyätä angueze, ra tsja angueze ra mbös'üji va, y ra unüji c'ü rguí mimitjoji a jens'e. ⁹ Na cjuana ne jña'a nu, y ni jyodü ra creo nza texe yo nte. ¹⁰ C'ü rí ench'e ín mü'bügö, ngueje Mizhocjimi c'ü bübütjo 'ñe dacüji c'ü rgá bübütjoji. Rí ench'e ín mü'bü na ngueje ne angueze ra 'ñeme libre yo nte texe cja c'o na s'o. C'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, Mizhocjimi ra salva c'o. Nguec'ua rí pëpcjö rgá zopjü yo nte hasta me potjo ín cuëgö, y rí sufregö c'o pje nde xitscöji.

¹¹ Nujyo jña'a yo, rí xipcjeji ra tsjaji yo, y rí xöpqueji yo. ¹² Bübü c'o ya 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo c'o cja'c'ü menu na ngueje cja in t'igue. Pero rí tsja 'na tjürü c'ü na jo, ngue c'ua xo ra tsja anguezeji. Rí ñague jña c'o na jo, y rí nzhodü na jo. Rí s'iya yo nte co texe in mü'bü. Rí 'ñejme na jo Mizhocjimi. Y dya rí tsjague c'o na s'o. 'Ma rí tsjague a cjanu yo na jo, dya cjó ra tsja'c'ü menu 'ma. ¹³ Hasta 'ma cja rá ëgö va ja in bübü, rí pjötpügue ngüenda rí xörügue o jña Mizhocjimi, ra dyäräji texeji. Rí zopjüji y rí xöpüji. ¹⁴ C'o cjuarma o pätpäji Mizhocjimi va mamaji c'ü rí tsjague ne bëpji, y c'o tita cja c'o cjuarma o 'ñe'sc'ejí o dyëji. Nguec'ua Mizhocjimi o dya'c'ü ja rgui tsjague ne bëpji. Nguec'ua rí xi'tsc'ö, dya rí jyëzi ne bëpji, sido rí

tsjague.

¹⁵ Nu yo rí xi'tsc'ö, rí tsjijñi yo y rí jyodü rí tsja, ngue c'ua texeji ra jñantc'aji c'ü xenda na jo gui tsja. ¹⁶ Rí pjötpütsjä ngüenda ja rgui dyätque Mizhocjimi. Xo rí pjötpü ngüenda ja rgui xöpque c'o 'ñaja. 'Ma rí sido a cjanu, ra jogü in mü'bügue 'ñe c'o ɔ mü'bü c'o ra dyä'tc'ägue.

5

Cómo portarse con los creyentes

¹ 'Ma pje c'o ra tsja yo cjuarma c'o ya tita, dya rí huënc'h'igue na zëzhi c'o. Rí zopjüji na jo nza cja 'ma ri ngueje nin tatague. Xo 'ñe yo sé'ë, rí zopjüji nza cja 'ma ri ngueje nin cjuarma. ² Yo nita, rí zopjüji na jo nza cja 'ma ri ngueje nin nana. Yo süngü, rí zopjüji nza cja 'ma ri ngueje nin cjü'ü; y dya rí tsjapügue na s'o yo.

³ Yo ndixü yo ya ndü nu xïra, 'ma dya 'ñeje cjó ra mbös'ü, rí pjös'üji yo. ⁴ Pero 'ma 'ñejeji ɔ t'i'i, ni jyodü c'o ɔ t'i ra mbös'üji c'ü. C'o t'i, 'ma mi ts'it'iji, o mbös'üji anguezeji, o tsja c'ü nu nanaji. Nguéc'ua nudya ni jyodü anguezeji ra nzhopcüji ra mbös'üji c'ü. Je xo rga cjanu 'ma 'ñeje ɔ bëche c'e ndixü, ra mbös'üji c'ü. 'Ma ra tsjaji a cjanu, ixi na cjuana respetaoji 'ma c'ü. Y ngue c'ü rguí mäjä Mizhocjimi. ⁵ C'e ndixü c'ü dya cjó 'ñeje, junt'ü ɔ mü'bü nguextjo Mizhocjimi ra mbös'ü. Nguéc'ua sido ötü Mizhocjimi zö xömü zö ndempa. ⁶ Nu c'ü ya ndü nu xïra, nu 'ma me mápä yo bübü cja ne xoñijö mü, chjëntjui c'ü ya ndü, na ngue dya cja mápä Mizhocjimi. ⁷ Rí xipjigue c'o cjuarma ra mbös'üji c'o ndixü c'o dya cjó 'ñeje. 'Ma ra tsjaji a cjanu, dya cjó sö cjó pje ra xipjiji 'ma. ⁸ C'o ejme Mizhocjimi, ni jyodü ra mbös'üji c'o cãrã ɔ ngumü 'ñe c'o 'ñaja ɔ dyoji. 'Ma cjó c'o dya pjös'ü c'o ɔ dyoji, dya ejme na jo 'ma c'ü. Maco c'o dya ejme, pjös'üji c'o ɔ dyoji.

⁹ Yo ndixū yo ya ndū nu xīra, bübü c'o rí juajnügue ra tsjaji 'na bēpji cja yo cjuarma. Pero ngue 'ma ya ri ēdyi sesenta cjē'ē, 'ñe 'ma 'natjo nu xīra c'ü mi 'ñeje. ¹⁰ Xo 'ñe 'ma o tsja na jo nguec'ua ga mama yo nte: “Nujnu, na jo va mbös'ü yo nte'e. O s'iya c'o o t'i, y o unü sjētsi ro oxü c'o nan'ño menzumü, y o mbe'chp'e o ngua c'o o t'i Mizhocjimi, y o mbös'ü na puncjü c'o mi sufre na puncjü. O mbös'ü 'ma cjó pje mi jyodü”, eñe yo nte. 'Ma ga cjanu, na jo ra tsja 'na bēpji cja Mizhocjimi 'ma.

¹¹ Yo ndixū yo ya ndū nu xīra c'o cja xe xunt'i, dya rí juajnügue ra tsjaji 'na bēpji. Na ngueje 'ma xenda ra neji o bēzo que na ngueje e Cristo, ra ne ra chjüntüji na yeje 'ma. ¹² Na s'o a cjanu, na ngueje dya mbēpji e Jesucristo ja c'o nzi va mamaji. ¹³ Xo 'ñe ra xötpüji rrū mañaji, ra nzhöt'ütjoji cja ngumü. Dya nguextjo nu; xo ra mamaji jña c'o dya pje ni muvi. Xo ra zo'p'üji c'o o bēpji c'o 'ñaja. Y me ri ña ri ñaji c'o dya ni jyodü ra ñaji. ¹⁴ Nguec'ua yo ndixū yo ya ndū nu xīra c'o cja xe xunt'i, rí negö c'ü ra chjüntüji na yeje, ra mus'üji o t'i'i. Y ra zopjüji na jo c'o cārã o ngumü ngue c'ua ra ngārãji na jo. Nguec'ua dya ra sō pje ra xitscöji c'o nugüji na ü. ¹⁵ Bübü ndixū c'o ya ndū nu xīra c'o ya xögü cja o 'ñiji Mizhocjimi. Ya möji c'ü dya jo.

¹⁶ 'Ma ra ndū c'ü nu xīra 'na o dyoji 'na cjuarma, ni jyodü c'e cjuarma ra mbös'ü c'e ndixū. C'e cjuarma, dya ra nde'be texe yo cjuarma ra mbös'üji c'e ndixū. Pero 'ma bübü 'na ndixū c'ü dya cjó 'ñeje cjó ra mbös'ü, ni jyodü texe yo cjuarma ra mbös'üji c'ü.

¹⁷ C'o tita c'o na jo ga manda cja yo cjuarma, 'ma pēpjiji na zēzhi ga zopjüji yo nte 'ñe ga xöpüji, ni jyodü rí pjös'üji na jo o merio. ¹⁸ Na ngueje t'opjü a cjava cja o jña Mizhocjimi: “'Ma ra yödü o ndëxü c'o in nzhünüji,

dya pje rí jñu'tp'üji a ne'e c'o; jyéziji ra ñõnüji.” Xo t'opjü a cjava: “'Na mbëpji pë's'i derecho ra mbös'üji o merio.”

¹⁹ 'Ma cjó c'o ra 'ñe xi'tsc'e c'ü o tsja na s'o 'naja c'o tita, dya xtí creogue. Nu 'ma bübü yeje o jñi'i c'o o ndäcä vi tsja na s'o, rí creogue 'ma. ²⁰ 'Ma cjó c'o sido cja na s'o, rí huënc'h'i 'ma cãrãji texeji. Nguec'ua ra zũ'ũ c'o 'ñaja cjuarma. ²¹ Pãtcö ín mü'büvi Mizhocjimi 'ñe e Jesucristo c'ín Jmuji 'ñe c'o o anxe c'o o juajnü. Nguec'ua rí xi'tsc'ö rí pjötpügüe ngüenda ixtí tsjapü na jo t'önü ante c'ü rí huënc'h'i 'na cjuarma. Y dya cjó rí unügüe favor. ²² Dya ts'i rgui juajnü c'o tita c'o ra manda cja yo cjuarma; ot'ü rí ñu'u cjo bübü na jo. Na ngueje 'ma rí juajnügüe 'na tita c'ü cja na s'o, xo in pë's'i in s'ocügüe. Nu'tsc'e xo ni jyodü rí tsjague c'o na jo.

²³ Dya rí sitjogue ndeje. Xo rí si'i ts'inguilëjë vino como 'ñechjë, xa'ma ra ndis'i in pjeme c'ü ndajmetjo ga ü'ü.

²⁴ Bübü o nte c'o ixtí pãrãji c'ü na s'o cjaji. Bübü c'o dya rá pãrãji o nzhubü hasta 'ma cja rá fijaji na jo ja ga nzhodüji. ²⁵ Xo bübü o nte c'o ixi jñetsetjo c'ü cjaji na jo. O 'ma dya jñetse, dya ra mezhe ra 'mãrã.

6

¹ Bübütsc'ëji o cjuarma c'o pëpji cja o lamu c'o dya ejme Mizhocjimi. Zö me cja püji ra pëpjiji o bëpji c'o na jyü, pero ni jyodü ra respetaoji c'o nu lamuji. 'Ma jiyö, ra mama yo nte: “Dya jo Mizhocjimi 'ñe yo o jña”, ra 'ñeñeji.

² Bübütsc'ëji c'o pëpji cja o lamu c'o ejme Mizhocjimi. C'e cjuarma c'ü mbëpji, zö cjuarmavi dya c'ü nu lamu, pero dya ra jogü ra tsjapü c'ü dya ni muvi c'ü nu lamu. C'ü ra tsja, xenda ra mbëpi na jo'o, na ngueje cjuarma c'e lamu c'ü pëpi, nguec'ua ga tsja c'e mbëpji s'iya c'ü nu lamu. Nujyo rí xöpügüe yo, y rí xipjiji ra tsjaji yo.

La religión y el contentamiento

³ C'o o jña e Jesucristo c'ín Jmugöji, me na jo c'o. Na ngueje jitscöji ja rga ätäji Mizhocjimi. Pero bübü c'o nan'ño ga nguiñi 'ñe nan'ño ga xöpü. ⁴ Cjapüji na nojo, pero dya pârâji ja ga cja. Y s'odü o pjeñeji, nguec'ua me cjaji o t'önü 'ñe me söji o jña. Nguec'ua ne ra huinste rgá xöpüteji, y cjaji o chũ, y sadüji c'ü nu mixöpüteji, y me ne ra mbëzhiji c'ü pjëzhi c'o 'ñaja. ⁵ Me söji o jña'a na ngueje ya s'odü o pjeñeji, dya pârâji c'ü na cjuana. Cjijñiji 'ma ra ma't'üji Mizhocjimi, ra jñüji 'ma na puncjü o merio. Nu'tsc'e, dya rí dyocjeji c'o ga cjanu ga tsja. ⁶ Nu 'ma rá quejmetjoji conforme co nu yo rí pë's'iji, 'ñe 'ma rá sÿji Mizhocjimi, nu'ma, ngue 'ma rá tõi na puncjü que o merio. ⁷ Dya pje ró jünji 'ma o jmuxcüji cja ne xoñijöümü. Y na cjuana c'ü dya xo sö pje rá jünüji 'ma rá tügöji. ⁸ Nguec'ua 'ma rí pë's'iji pje rá si'iji 'ñe pje rá je'ej, rá mäjäji, dya pje rá mbeñeji. ⁹ Nu c'o ne ra mbë's'i na puncjü o merio, cjijñiji o mü'bü pje c'o nde ra tsjaji, maco na s'o c'o, dya ni jyodü ra tsjaji. Nguec'ua ga bëzhiji o aljmaji y ra möji a ma a linfiernu. ¹⁰ Ma cjó c'o me ne ra jñü na puncjü o merio, ra mbürü ra tsja c'o nde na s'o, ngue c'ua ra jñü. Bübü c'o me ne o merio, nguec'ua ts'ë ts'ë va xögüji cja e Jesucristo. Nguec'ua dya cja creoji dya c'ü. Nguec'ua me sufre ga ndümü o mü'büji.

La buena lucha de la fe

¹¹ Nu'tsc'e o juan'c'e Mizhocjimi rí pëpque, nguec'ua rí xi'tsc'ö rí xögue texe cja yo na s'o. Sido rí tsja na jo. Y rí sÿgue Mizhocjimi. Y sido rí 'ñejme e Jesucristo. Y rí s'iya yo nte. Zö pje ri sufregue, pero dya rí jyëzgue Mizhocjimi. Y dya rí tsjapü na nots'ü. ¹² O 'ñünnc'ü in mü'bügue Mizhocjimi nguec'ua ï mangue c'o jña c'o me na jo; ï mangue e Jesucristo ngue in Jmugue, o dyärä na puncjü o nte. Nguec'ua rí xi'tsc'ö, zö bübü c'ü c'axc'ü,

pero rí sido rí creo e Jesucristo, ngue c'ua siempre rí búbütjogue co Mizhocjimi. ¹³ Jantc'ague Mizhocjimi c'ü dacöji c'ü rgá búbütjoji. Xo jantc'ague e Jesucristo. 'Ma o tsja e Poncio Pilato o tsjapü t'önü e Jesucristo c'ü pje mi pjëzhi, dya zû e Jesús, o mama na jo. ¹⁴ Nguec'ua texe yo rí xi'tsc'ö, xo rí tsjague y dya rí sũ rgui xöpügüe yo. Ngue c'ua dya ra s'odü in mü'bü, y ngue c'ua dya ra sö cjó pje ra xi'ts'i. Rí tsjague a cjanu hasta 'ma cja ra ëjë e Jesucristo c'ín Jmuji. ¹⁵ Ngue Mizhocjimi ra tsjapü ra jñetse a cjanu e Jesucristo 'ma ra zädä c'e pa c'ü o mama. Na ngueje me na zëzhi Mizhocjimi; ojtjo xe 'naja c'ü ri nza cja angueze me na zëzhi, 'ñe me na jo. Me na nojo Mizhocjimi; manda texe cja yo rey 'ñe cja yo gobierno. ¹⁶ Angueze ixi bübü, y je ni 'ñeje nu, c'ü rgá búbügöji. Bübü cja jya's'ü c'ua ja dya cjó sö cjó ra chëzhi. Dya cjó jñanda Mizhocjimi ne ri 'na nte'e; dya cjó xo sö cjó ra jñanda. Me na jo angueze, y dya nunca ra nguarü c'ü ra manda. Nguec'ua ni jyodü rá sũgöji c'ü. Je rga cjanu, amén.

¹⁷ Nu c'o rico cja ne xoñijöümü, rí xipcjeji c'ü dya ra confiaoji o merio. Na ngue 'na ndajme jünji, 'na ndajme ojtjo. C'ü ra confiaoji, ngue Mizhocjimi c'ü dacöji texe c'o ni jyodüzüji ngue c'ua rá mäjä rga mimiji. ¹⁸ Nguec'ua rí xipcje c'o rico ra mbös'üji c'o pje ni jyodü. 'Ma ra tsjaji ga cjanu, ix na cjuana ri rico 'ma anguezeji a jmi Mizhocjimi. Xipcjeji 'ma cjó pje ni jyodü, ra unüji, dya ra mamaji "jjiyö." ¹⁹ Nu'ma, ix na cjuana ri ricoji 'ma a jmi Mizhocjimi, y dya ra zũ'üji c'e pa 'ma ra jñüncüji ngüenda Mizhocjimi. Na ngueje ra búbütjoji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi.

Encargo final a Timoteo

²⁰ Nu'tsc'e Timoteo, Mizhocjimi o dya c'e in pãrãgue yo jña yo na cjuana. Nguec'ua rí tsjague yo, 'ñe rí xipji yo nte xo ra tsjaji yo. Bübü c'o me cjapü pãrã pero dya cjuana.

Anguezeji me söji o jña c'o dya pje ni muvi. Nu'tsc'e, dya rí dyocjeji c'o xöpü ga cjanu. ²¹Na ngue c'o xöpü ga cjanu, bübü c'o ya xõgü, dya cja ejmeji e Jesucristo.

Mizhocjimi ra mböxc'ü. Amén.

Nu ɔ jña mizhocjimi nu mama ja ga cja e Jesucristo
New Testament in Mazahua, Central (MX:maz:Mazahua, Central)
copyright © 2007 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mazahua, Central

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mazahua [maz], Mexico

Copyright Information

© 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mazahua, Central

© 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Sep 2022 from source files dated 13 Jul
2022
2dd34152-63bb-5bf7-9ec4-df11c81ab2fc